

การศึกษาและพัฒนาความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ภาคใต้
The Study and Development of Social Intelligence for Higher Education
Students in the South of Thailand

กาญจน์กมล สุวิthyรัตน์*
Kankamol Suwitthayarat*

*นิสิตปริญญาเอก สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

*Ed.D.Student, Counseling Psychological, Srinakharinwirot University.

*E-mail : kankamol.s@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ภาคใต้ 2) ศึกษาระดับความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ภาคใต้ 3) เพื่อเปรียบเทียบผลการใช้โปรแกรมกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ภาคใต้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 900 คน ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบของความฉลาดทางสังคม กลุ่มที่ 2 เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 1-4 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จำนวน 20 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน กลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคม ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการฝึกอบรมใดๆ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดความฉลาดทางสังคม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .85 และโปรแกรมกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ภาคใต้ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6-1.0 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (Repeated Measures ANOVA)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ภาคใต้พบว่า องค์ประกอบของความฉลาดทางสังคมประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านการตระหนักรู้ทางสังคม ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ได้แก่ การรับรู้ผู้อื่น การเข้าใจผู้อื่น การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น องค์ประกอบด้านการรู้คิดทางสังคม ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ได้แก่ การรู้คิดในพฤติกรรม การมีข้อเสนทางสังคม การตัดสินใจทางสังคม และองค์ประกอบด้านการมีทักษะทางสังคม ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ได้แก่ การแสดงออกทางอารมณ์ การแสดงออกทางสังคม การสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม องค์ประกอบทั้งหมดนี้ มีค่าความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ในเกณฑ์สูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถวัดองค์ประกอบของความฉลาดทางสังคมได้
2. ระดับความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ภาคใต้ จำนวน 900 คน อยู่ในระดับปานกลาง
3. ความฉลาดทางสังคมของนักศึกษากลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคม ก่อนการทดลอง และหลังการทดลองและเมื่อสิ้นสุดการติดตามผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า กลุ่มฝึกอบรมมีผลทำให้ความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น
4. ความฉลาดทางสังคมของนักศึกษากลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคม และกลุ่มควบคุมที่ไม่เข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคม ก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง เมื่อสิ้นสุดการติดตามผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ความฉลาดทางสังคม การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โปรแกรมกลุ่มฝึกอบรม

Abstract

The purposes of this research were to study students social intelligence components, study the levels of students' social intelligence and result of social intelligence training group program for developing higher education students' social intelligence in the south of Thailand. The sampling of the research were the first to the fourth years of higher education students from the public universities in the south of Thailand. The subjects were divided into 2 groups. The first group consisted of 900 students was a representative for a social intelligence component study. The second group included 20 students of first to the fourth years of Rajabhat Songkhla University. They were randomly selected into two groups each of consisted of 10 students. The first experimental group participated in social intelligence training group program while the second control group was no training. The research instruments were social intelligence test with reliability coefficient (alpha) of 0.85 and the social intelligence training group program for developing social intelligence with item objective (IOC) ranged from 0.6-1.0. The data were analysis by Confirmatory Analysis and Repeated Measures ANOVA.

The results of the study were as follows;

1. The confirmatory factor analysis that the social intelligence included of three factors : The first factor was social awareness included three components as follows: perception of others, understanding of others and empathy. The second factor was social cognition factor included three components as follows: cognition of behavioral, social information and judgment in social situations. The third factor was social skills included three components as follows: emotional expressivity, social expressivity and social making connection. These three factors were high loading at 0.05 level and be able to measure the social intelligence functioning factors.
2. The social intelligence total mean scores of 900 students revealed average.
3. Statistically significant differences of social intelligence in the training group before, after and the follow up experiments. The difference follows up at 0.05 level. The results of this study indicated that the social intelligence training group program was a key factor to increase a positive change in the social intelligence in the higher education students.
4. Statistically significant differences of social intelligence were found between the participated training group program and the control group before, after and the end experiments. The difference follows up at 0.05 level.

Keywords : Social Intelligence, Confirmatory Factor Analysis, Training Group Program

บทนำ

ความฉลาดทางสังคมเป็นความฉลาดด้านหนึ่งของบุคคลตามแนวคิดของธอร์นไดค์ (Thorndike : 1920) ซึ่งจำแนกความฉลาดของมนุษย์ออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ความฉลาดด้านการคิดเชิงนามธรรม (Abstract Intelligence) ความฉลาดด้านการปฏิบัติ (Mechanical Intelligence) และความฉลาดทางสังคม (Social Intelligence) ซึ่งหมายถึงความสามารถของบุคคลในการเข้าใจและจัดการกับผู้อื่นทั้งเพศหญิง เพศชาย เด็กผู้หญิง เด็กผู้ชาย และสามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างชาญฉลาด (Kihlstrom and Cantor. 2000; citing Thorndike. 1920) และการ์ดเนอร์ (Gardner : 1991) ผู้เขียนเรื่อง พหุปัญญา (Multiple Intelligence: MI) พบว่า บุคคลมีความฉลาด 8 ด้าน ความฉลาดทางสังคมถือเป็นหนึ่งในพหุปัญญาพร้อมทั้งมีความคิดเห็นว่าความฉลาดทางสังคมเป็นความฉลาดที่สำคัญที่สุด เพราะความฉลาดทางสังคมเป็นความสามารถในการใช้ความฉลาดด้านอื่นทุกด้านในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นเพื่อความอยู่รอดและความสำเร็จ (ธัญญา ผลอนันต์ และ จุไรพร วิสุททธิกุลพาณิชย์. 2551) อีกทั้งพสุ เตชะรินทร์ (2549: ออนไลน์) ได้กล่าวว่า ความฉลาดทางสังคมเป็นความฉลาดด้านที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับบุคคล ด้วยเหตุว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคม บุคคลต้องอยู่ในสังคมตลอดเวลา การอยู่ร่วมกันทำให้บุคคลได้รับความสุขและความพึงพอใจ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลจะทำให้บุคคลประสบความสำเร็จ มีความก้าวหน้าทั้งความสัมพันธ์ส่วนตัว สังคม และหน้าที่การงาน

จากการศึกษาองค์ประกอบของความฉลาดทางสังคม พบว่ามีนักจิตวิทยาและนักการศึกษาเสนอแนวคิดไว้หลากหลาย เช่น โกลแมน (Goleman. 2006) กำหนดองค์ประกอบของ

ความฉลาดทางสังคมออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านที่ 1 การรับรู้ผู้อื่น หรือการตระหนักรู้ทางสังคม (Social Awareness) ประกอบด้วย การรับรู้อารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น (Primal Empathy) การเชื่อมต่อกับความรู้สึกกับผู้อื่น (Attunement) การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathic Accuracy) และการรู้คิดทางสังคม (Social Cognition) ด้านที่ 2 การปฏิบัติต่อผู้อื่น หรือการเอื้ออำนวยทางสังคม (Social Facility) ประกอบด้วย การติดต่อสื่อสารที่สอดคล้อง (Synchrony) การแสดงออก (Self-Presentation) การโน้มน้าว (Influence) และการห่วงใยใส่ใจผู้อื่น (Concern) อัลเบรค (Albrecht. 2006) เสนอองค์ประกอบของความฉลาดทางสังคม 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การตระหนักรู้สภาพการณ์ทางสังคม (Situation Awareness) การแสดงออก (Presence) การแสดงความจริงใจในการแสดงออก (Authenticity) ความชัดเจนในการแสดงออก (Clarity) และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy) รวมทั้งโคสมิตซกี และคนอื่นๆ (Kosmitzki; et.al. 1993) กล่าวถึงองค์ประกอบของความฉลาดทางสังคม ได้แก่ การรับรู้อารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น ความสามารถทั่วไปในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ความรู้ในกฎเกณฑ์ทางสังคมและชีวิตทางสังคม การหยั่งรู้และรู้สึกไวต่อสภาพการณ์ทางสังคมที่ซับซ้อน การใช้เทคนิคทางสังคมเพื่อการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น มิติในการรับรู้ผู้อื่น (Perspective Taking) การปรับตัวทางสังคม (Social Adaptation) วาซิลโลวา (Vasilova. 2005: online) ได้รวบรวมแนวคิดของนักจิตวิทยาในการวัดความฉลาดทางสังคมจากองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ ความฉลาดโดยทั่วไปที่ประยุกต์เข้ากับสถานการณ์ทางสังคม ความสามารถของบุคคลในการตัดสินบุคคลอื่น ความสามารถในการเข้าใจผู้อื่น ทักษะทางสังคม

การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การรับรู้สังคม การหยั่งรู้สังคม ความรู้ด้านสังคม เป็นต้น

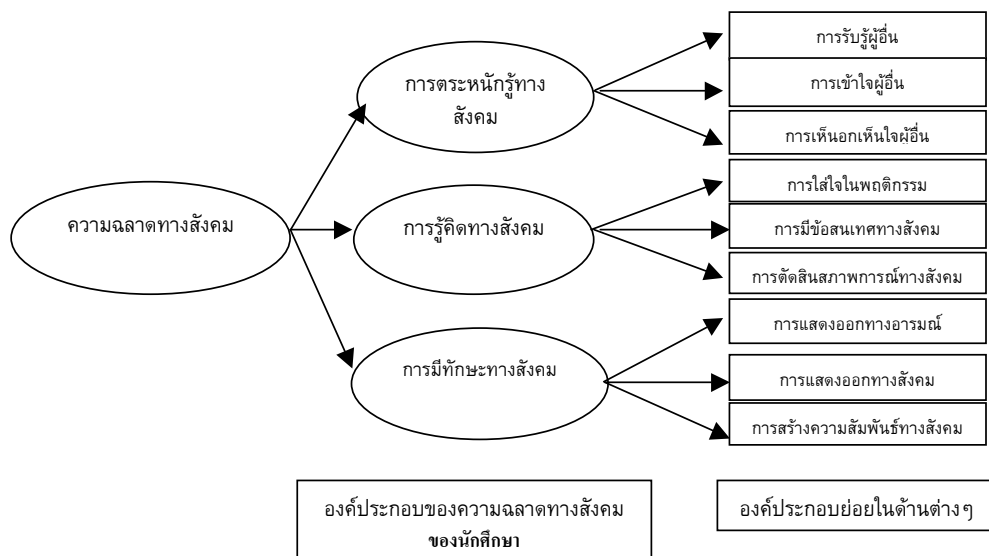
จากแนวคิดดังกล่าว ชี้ให้เห็นว่า องค์ประกอบของความฉลาดทางสังคมควรจะประกอบด้วย องค์ประกอบด้านการตระหนักรู้ทางสังคม ในลักษณะที่เป็นความสามารถในการรู้สึกไวต่อผู้อื่น ได้แก่ การรับรู้ผู้อื่น การเข้าใจผู้อื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น องค์ประกอบด้านการรู้คิดทางสังคม ในลักษณะที่เป็นความสามารถระบวนการรู้คิดทางพฤติกรรมและผลของความรู้ทางสังคม ได้แก่ การรู้คิดในพฤติกรรม การมีข้อสนเทศทางสังคม และการตัดสินใจทางสังคม และองค์ประกอบด้านการมีทักษะทางสังคม ในลักษณะที่เป็นความสามารถในการมีทักษะการปฏิบัติต่อผู้อื่น ได้แก่ การแสดงออกทางอารมณ์ การแสดงออกทางสังคม และการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบที่แท้จริงของความฉลาดทางสังคม พร้อมกับสร้างโปรแกรมกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคมของนักศึกษา เนื่องจากนักศึกษาเป็นวัยที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นอย่างเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ควรมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีและสร้างความเข้าอกเข้าใจกับบุคคลอื่น มีความสามารถทำงานกลุ่ม ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อนักศึกษาสำเร็จการศึกษา ต้องก้าวสู่โลกของอาชีพ เข้าสู่หน่วยงานที่ต้องมีการสร้างสัมพันธภาพ สร้างความร่วมมือในการทำงาน รวมทั้งต้องมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่หลากหลาย อีกทั้งกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 (Thai Qualification Framework for Higher Education; TQF : H.Ed.) กำหนดว่า ในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้น ต้องให้ผู้เรียนมีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) มีความ

สามารถในการไวต่อความรู้สึกของผู้อื่น มีความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม แสดงถึงภาวะผู้นำ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ซึ่งลักษณะดังกล่าวเป็นลักษณะของความฉลาดทางสังคมนั่นเอง (กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552. 2552) ในการใช้โปรแกรมกลุ่มฝึกอบรม ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของเนลสันโจนส์ (Nelson-Jones. 1992: 6-13) ที่กล่าวถึงการใช้กลุ่มฝึกอบรม (Training Groups) ในการทดลองมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation Laboratory) โดยเน้นการได้รับประสบการณ์และความรู้อย่างเข้มข้นในเรื่องสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และวิธีการของการเรียนรู้การปรับปรุงทักษะระหว่างบุคคล รวมทั้งการใช้ทักษะทางสังคมมาเป็นแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนา นอกจากนี้กลุ่มฝึกอบรม มีเป้าหมายในด้านการป้องกันและพัฒนา จะทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีทักษะในการดำเนินชีวิต หลักในการฝึกอบรมกลุ่มจะใช้ทักษะทั้งด้านความคิดและด้านพฤติกรรม โครงสร้างของกลุ่มมีลักษณะเฉพาะเจาะจง มีการกำหนดเป้าหมายและโปรแกรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้า และผู้นำกลุ่มจะใช้ทั้งทักษะการสอนและทักษะการเอื้ออำนวย (Didactic and Facilitative Skills) ในการช่วยเหลือสมาชิกกลุ่มในการพัฒนาทักษะและเชื่อมโยงเปลี่ยนไปสู่การนำไปใช้ในชีวิตจริง นอกจากนี้ คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2546: 6-7) ได้ให้แนวคิดที่ว่า กลุ่มจะสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สร้างบุคลิกลักษณะ สร้างพลังของความสำเร็จในการเป็นสมาชิกที่จะต้องมีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น สมาชิกจะกระตุ้นให้แต่ละคนใช้ความสามารถพิเศษสู่จุดมุ่งหมายที่วางไว้

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

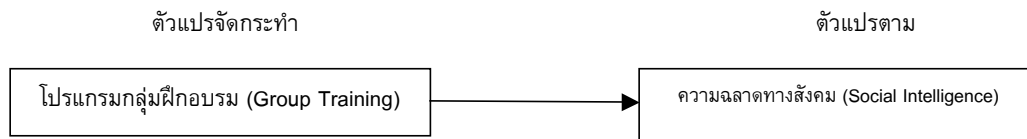
1. การศึกษาองค์ประกอบของความฉลาดทางสังคมในสถาบันอุดมศึกษา ภาคใต้ ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องความหมายของความฉลาดทางสังคม และองค์ประกอบของความฉลาดทางสังคมจากแนวคิดของโกลแมน (Goleman. 2006: 84-96) อัลเบรค (Albrecht. 2006: 28-30) บูซาน (Buzan. 2002: 4-12) โคสมิทซกีและคณะ (Kosmitzki; et.al. 1993: 12) รวมทั้งพิจารณาองค์ประกอบในการวัดความฉลาดทางสังคมจากแบบวัดต่างๆ นำมาสรุปเป็นองค์ประกอบของความ

ฉลาดทางสังคมได้ 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านการตระหนักรู้ทางสังคม ประกอบด้วย การรับรู้ผู้อื่น การเข้าใจผู้อื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น องค์ประกอบด้านการรู้คิดทางสังคม ประกอบด้วย การใส่ใจในพฤติกรรม การมีข้อเสนอแนะทางสังคม และการตัดสินใจสภาพการณ์ทางสังคม องค์ประกอบด้านการมีทักษะทางสังคม ประกอบด้วย การแสดงออกทางอารมณ์ การแสดงออกทางสังคม และการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม ต่อจากนั้นผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์องค์ประกอบ ดังแสดงในภาพประกอบ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษาองค์ประกอบความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้

2. กรอบแนวคิดในการพัฒนาความฉลาดทางสังคม ผู้วิจัยนำโปรแกรมกลุ่มฝึกอบรมมาเป็นตัวแปรต้น และความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาเป็นตัวแปรตาม	โดยผู้วิจัยได้วางแผนการทดลองแบบ Randomized Pretest- Posttest Control Group Design ดังแสดงในภาพประกอบ 2

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการพัฒนาความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ภาคใต้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ภาคใต้ 2. เพื่อศึกษาระดับความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ภาคใต้ 3. เพื่อเปรียบเทียบผลการใช้โปรแกรมกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ภาคใต้	1.1 1.2	การตระหนักรู้ทางสังคม (Social Awareness) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการรับรู้ผู้อื่น สามารถทำความเข้าใจกับผู้อื่น และสามารถมีส่วนร่วมในความรู้สึกของผู้อื่นในสังคมได้ตามความเป็นจริง ประกอบด้วย การรับรู้ผู้อื่น (Perception of others) การเข้าใจผู้อื่น (Understanding of others) การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy) การรู้คิดทางสังคม (Social Cognition) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการทำความเข้าใจถึงกระบวนการที่อยู่ภายใต้เหตุการณ์ของสังคมแล้วใช้ข้อมูลทางสังคมเพื่อการตัดสินใจแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อเหตุการณ์นั้น ประกอบด้วย การรู้คิดในพฤติกรรม (Cognition of Behavioral) การมีข้อสนเทศทางสังคม (Social Information) การตัดสินใจทางสังคม (Judgment in Social Situations)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความฉลาดทางสังคม (Social Intelligence) หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถของบุคคลในการรับรู้ เข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดและพฤติกรรมของผู้อื่น เห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความรู้เรื่องราวของสังคม มีทักษะในการแสดงออกตามสภาพการณ์ได้อย่างถูกต้อง สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข มีรายละเอียด ดังนี้	1.3	การมีทักษะทางสังคม (Social Skills) หมายถึง ความสามารถในการแสดงออกถึงความชำนาญของบุคคลในการเรียนรู้

- ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยการแสดงออก และการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ประกอบด้วย การแสดงออกทางอารมณ์ (Emotional Expressivity) การแสดงออกทางสังคม (Social Expressivity) การสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Making Connection)
2. การพัฒนาความฉลาดทางสังคม หมายถึง วิธีการพัฒนาความฉลาดทางสังคม ของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ภาคใต้ โดยการใชโปรแกรมกลุ่มฝึกอบรม (Training Group Program) เพื่อมุ่งพัฒนาความสามารถของบุคคลในการแสดงออกหรือทักษะการปฏิบัติในการรับรู้ เข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดและพฤติกรรมของผู้อื่น เห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความรู้เรื่องราวของสังคม มีทักษะในการแสดงออกตามสภาพการณ์ได้อย่างถูกต้อง สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยการประยุกต์ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษาเป็นพื้นฐาน ใช้หลักการและเทคนิคทางด้านจิตวิทยา เทคนิคในการฝึกอบรม มาใช้ในกลุ่มฝึกอบรม
 3. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2554 ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในภาคใต้ สังกัดคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

สมมุติฐานในการวิจัย

การศึกษาและพัฒนาความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ภาคใต้

ผู้วิจัยกำหนดสมมุติฐานในการวิจัย ดังนี้

1. นักศึกษากลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคม มีความฉลาดทางสังคมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และเมื่อสิ้นสุดการติดตามผลในระยะเวลา 1 เดือน สูงกว่าหลังการทดลอง
2. นักศึกษากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคม มีความฉลาดทางสังคมก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และเมื่อสิ้นสุดการติดตามผลในระยะเวลา 1 เดือน ไม่แตกต่างกัน
3. นักศึกษากลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคม และนักศึกษากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคม มีความฉลาดทางสังคมก่อนการทดลองไม่แตกต่างกัน หลังการทดลองนักศึกษากลุ่มทดลองมีความฉลาดทางสังคมสูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุม และเมื่อสิ้นสุดการติดตามผลในระยะเวลา 1 เดือน นักศึกษากลุ่มทดลองมีความฉลาดทางสังคมสูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุม

การดำเนินการวิจัย

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2554 ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดคณะกรรมการการอุดมศึกษา ใน ภาคใต้ จำนวน 139,237 คน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2553: ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบของความฉลาดทางสังคม เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2554 ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้ จำนวน 900 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาความฉลาดทางสังคม โดยการใช้โปรแกรมกลุ่มฝึกอบรม เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2554 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบ ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selective) โดยพิจารณาคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางสังคมโดยรวมตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 20 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 10 คน กลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มฝึกอบรม ส่วนกลุ่มควบคุมจำนวน 10 คน ไม่ได้ร่วมกลุ่มฝึกอบรม

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดความฉลาดทางสังคม มีขั้นตอนในการสร้าง โดยผู้วิจัยศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เขียนนิยามศัพท์เฉพาะแต่ละองค์ประกอบ สร้างข้อคำถามเป็นแบบวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) มี 4 ระดับ คือ มากที่สุด มากน้อย น้อยที่สุด นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา ตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้ภาษา และความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบวัด ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence

: IOC) ไม่ต่ำกว่า .60 นำแบบวัด ทดลองใช้ (Try out) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก และหาค่าความเชื่อมั่น นำแบบวัดไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบ เพื่อนำมาใช้แสดงหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

2. โปรแกรมกลุ่มฝึกอบรมมีขั้นตอนในการสร้าง โดยผู้วิจัยนำองค์ประกอบเชิงยืนยันมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้าง ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างโปรแกรมกลุ่มฝึกอบรม ทฤษฎีและเทคนิคในการให้คำปรึกษา หลักการและเทคนิคทางจิตวิทยา มาประยุกต์ใช้ดำเนินการสร้าง นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและพิจารณาความถูกต้องของความสอดคล้องทั้งในด้านเนื้อหา แนวคิด ทฤษฎี เทคนิค วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ และการประเมินผลในกลุ่มฝึกอบรม เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง .60-1.00 นำไปทดลองใช้ (Try out) และนำไปใช้จริง โดยมีกลุ่มฝึกอบรมสัปดาห์ละ 2 ครั้งๆ ละ 1 ชั่วโมง 30 นาที ถึง 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 12 ครั้ง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ กลุ่มควบคุมไม่ได้รับการฝึกอบรม แบบแผนการทดลอง ใช้การวิจัยแบบสองกลุ่มสอบก่อน-สอบหลัง (Pretest-Posttest Control Group Design) (ยุทธ ไกยวรรณ. 2545: 128-129)

ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ การวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัด โดยการหาค่าดัชนี

ความสอดคล้อง (IOC) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อความถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (ยุทธ ไกยวรรณ. 2545: 158-160) การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดเป็นรายข้อ โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation coefficient : r_{xy}) (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544: 313-315) การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยรวมของแบบวัด โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบัก (Cronbach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543: 171) การวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของโปรแกรมกลุ่มฝึกอบรม โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ระดับความฉลาดทางสังคม โดยการหาค่าร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์การแปลความหมาย ใช้การวิเคราะห์เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยเลขคณิต (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538: 9) ดังนี้

เฉลี่ย 3.00 - 4.00 เท่ากับสูง
เฉลี่ย 2.00 - 2.99 เท่ากับปานกลาง
เฉลี่ย 1.00 - 1.9 เท่ากับต่ำ

การวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดความฉลาดทางสังคม โดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) เกณฑ์การพิจารณาความสอดคล้องของโมเดลเชิงทฤษฎีต่อข้อมูลเชิงประจักษ์ (สุภมาส อังสุโชติ และคณะ. 2552: 21-25)

ค่า χ^2 มีค่าน้อยกว่า 3.00
ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดี (GFI) มีค่ามากกว่า .90
ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่ามากกว่า .90
ดัชนีความเหมาะสมพอดีเปรียบเทียบ (CFI) มีค่ามากกว่า .90
ดัชนีค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประเมินค่า (REMSEA) มีค่าน้อยกว่า .05 หรือเข้าใกล้ 0

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความฉลาดทางสังคม ก่อน-หลัง และเมื่อสิ้นสุดการติดตามผลของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม พิจารณาจากค่า F-test โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (Repeated Measure ANOVA) (Steven. 1996)

4. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ และการทดสอบภายหลัง (Post Hoc Test) ของค่าเฉลี่ยความฉลาดทางสังคมโดยรวมและรายองค์ประกอบ ก่อน-หลัง และเมื่อสิ้นสุดการติดตามผล โดยใช้วิธี Bonferroni (Steven. 1996)

ผลการวิจัย

ในการศึกษาและพัฒนาความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ภาคใต้ ปรากฏผล ดังนี้

1. การศึกษาความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ภาคใต้ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) คะแนนของแบบวัดความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ภาคใต้ พบว่า การทดสอบค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 24.39 อย่างไม่มีนัย

สำคัญทางสถิติ ค่าไค-สแควร์สัมพันธ์ (Relative Chi-square: χ^2/df) เท่ากับ 1.63 ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดี (GFI) มีค่าเท่ากับ .994 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.982 ดัชนีทั้งสองข้อมีค่าเป็น 1.00 และเข้าใกล้ 1.00 และดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ย

ของเศษ (RMR) มีค่าเท่ากับ .019 ซึ่ง RMR มีค่าต่ำกว่า 0.05 ผลการวิเคราะห์แสดงว่าแบบวัดความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ภาคใต้ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่เหมาะสมมาก

ตารางที่ 1 ค่าดัชนีทดสอบโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบวัดความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ภาคใต้

ดัชนี	เกณฑ์การพิจารณา	รูปแบบสมมติฐาน		รูปแบบที่ปรับแก้	
		ค่าดัชนี	การตัดสินใจ	ค่าดัชนี	การตัดสินใจ
χ^2		151.79		24.39	
Df		24		15	
P	> .05	.000	ไม่กลมกลืน	.059	กลมกลืน
ค่าไค-สแควร์สัมพันธ์ (χ^2/df)	< 2.00	6.56	ไม่กลมกลืน	1.63	กลมกลืน
ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดี (GFI)	> .90	.962	กลมกลืน	.994	กลมกลืน
ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีที่ปรับแก้แล้ว (AGFI)	> .90	.930	กลมกลืน	.982	กลมกลืน
ดัชนีความเหมาะสมพอดีเปรียบเทียบ (CFI)	> .90	.947	กลมกลืน	.996	กลมกลืน
ดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษ (RMR)	< .05	.045	กลมกลืน	.019	กลมกลืน
ดัชนีรากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA)	> .05	.079	ไม่กลมกลืน	.026	กลมกลืน

2. การศึกษาระดับความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ภาคใต้ โดยภาพรวม พบว่า ความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาโดยรวม เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยเลขคณิต มีคะแนนเฉลี่ยในระดับปานกลาง เท่ากับ 2.93 โดยองค์ประกอบด้านการตระหนักรู้ทางสังคม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.91 องค์ประกอบด้านการมีทักษะทางสังคม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.99 และองค์ประกอบด้านการรู้คิดทางสังคม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.89 ในองค์ประกอบย่อย พบว่า องค์ประกอบด้านการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด เท่ากับ 3.16 รองลงมา ได้แก่ องค์ประกอบด้านการตัดสินใจสภาพการณ์ทางสังคม และองค์ประกอบด้านการรับรู้ผู้อื่น มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 และ 3.01 ตามลำดับ ส่วนองค์ประกอบด้านการมีข้อเสนอแนะทางสังคม มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 2.69 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลของคะแนนความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ภาคใต้ (n = 900)

องค์ประกอบความฉลาดทางสังคม		K	Min	Max	M	SD	แปลผล
ด้านการตระหนักรู้ทางสังคม	SoA	12	1.67	5.58	2.91	.32	ปานกลาง
การรับรู้ผู้อื่น	PER	4	1.25	4.00	3.01	.43	สูง
การเข้าใจผู้อื่น	UND	4	1.50	4.00	2.77	.42	ปานกลาง
การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	EMP	4	1.25	10.25	2.95	.50	ปานกลาง
ด้านการรู้คิดทางสังคม	SoC	10	1.22	4.00	2.89	.33	ปานกลาง
การรู้คิดในพฤติกรรม	AOB	3	1.33	4.00	2.89	.45	ปานกลาง
การมีข้อเสนอแนะทางสังคม	SIN	3	1.00	4.00	2.69	.55	ปานกลาง
การตัดสินใจสภาพการณ์ทางสังคม	JUD	4	1.00	4.00	3.09	.42	สูง
ด้านการมีทักษะทางสังคม	SoS	13	2.11	4.33	2.99	.32	ปานกลาง
การแสดงออกทางอารมณ์	EME	3	1.33	4.00	2.94	.54	ปานกลาง
การแสดงออกทางสังคม	SOE	6	1.83	3.83	2.85	.37	ปานกลาง
การสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม	SMC	4	1.75	7.50	3.16	.43	สูง
ความฉลาดทางสังคมนรวม	SI	35	1.92	3.94	2.93	.26	ปานกลาง

3. การพัฒนาความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ภาคใต้ ปรากฏผลดังนี้
- 3.1 การเปรียบเทียบคะแนนความฉลาดทางสังคมของนักศึกษากลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคม ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และเมื่อสิ้นสุดการติดตามผล (ตารางที่ 3) พบว่า คะแนนความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาหลังการทดลองเพิ่มขึ้นจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($d = .82, p < .001$) เมื่อสิ้นสุดการติดตามผล คะแนนความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาสูงกว่าหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($d = 1.15, p < .001$) และเมื่อสิ้นสุดการติดตามผลคะแนนความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($d = .32, p < .001$) สรุปว่า คะแนนความฉลาดทางสังคมของนักศึกษากลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคม หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และเมื่อสิ้นสุดการติดตามผลสูงกว่าหลังการทดลอง

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบรายคู่ คะแนนความฉลาดทางสังคมในกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง หลังการทดลองและเมื่อสิ้นสุดการติดตามผล

ระยะ	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง			สิ้นสุดการติดตามผล		
	M	2.61		3.43			3.76		
ก่อนการทดลอง	2.61	-		.82*			1.15*		
หลังการทดลอง	3.43			-			.32*		
สิ้นสุดการติดตามผล	3.76						-		

*หมายถึง มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

- 3.2 การเปรียบเทียบคะแนนความฉลาดทางสังคมของนักศึกษากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคม ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และเมื่อสิ้นสุดการติดตามผล (ตารางที่ 4) พบว่า คะแนนความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาหลังการทดลองเพิ่มขึ้นจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($d = .28, p = .033$) เมื่อสิ้นสุดการติดตามผล คะแนนความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($d = .25, p = .018$) อย่างไรก็ตามความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในช่วงหลังการทดลองและช่วงสิ้นสุดการติดตามผลไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($d = -.04, p = 1.00$) สรุปว่า คะแนนความฉลาดทางสังคมของนักศึกษากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วม

โปรแกรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความฉลาดทาง
 สังคม แตกต่างกัน โดยหลังการทดลอง
 คะแนนความฉลาดทางสังคมของนักศึกษา

สูงกว่าก่อนการทดลอง แต่เมื่อสิ้นสุดการ
 ทดลองคะแนนความฉลาดทางสังคมของ
 นักศึกษามีระดับสูงขึ้นเล็กน้อย

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบรายคู่ คะแนนความฉลาดทางสังคมในกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง
 หลังการทดลองและเมื่อสิ้นสุดการติดตามผล

ครั้งที่วัด	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง			สิ้นสุดการติดตามผล		
	M	2.59	2.87	2.84			2.84		
ก่อนการทดลอง	2.59				.28*			.25*	
หลังการทดลอง	2.87							-.04	
สิ้นสุดการติดตามผล	2.84								

* หมายถึง มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3.3 การเปรียบเทียบคะแนนความฉลาดทาง
 สังคมของนักศึกษา ระหว่างกลุ่มทดลอง
 ที่เข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มฝึกอบรมเพื่อ
 พัฒนาความฉลาดทางสังคม และ
 นักศึกษากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วม
 โปรแกรมกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความ
 ฉลาดทางสังคม ก่อนการทดลอง หลัง
 การทดลอง และเมื่อสิ้นสุดการติดตามผล
 พบว่า ก่อนการทดลอง คะแนนความ
 ฉลาดทางสังคมของนักศึกษาระหว่าง
 กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกัน
 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = .09, p = .769$) หลังการทดลอง พบว่า คะแนน
 ความฉลาดทางสังคมของนักศึกษา
 ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมต่าง
 อย่างเป็นนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 ($F = 18.07, p < .001$) เมื่อสิ้นสุดการ
 ติดตามผล พบว่า คะแนนความฉลาดทาง
 สังคมของนักศึกษาระหว่างกลุ่มทดลอง
 และกลุ่มควบคุมอย่างแตกต่างมีนัย

สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 81.19, p < .001$) สรุปว่า คะแนนความฉลาด
 ทางสังคมของนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม ก่อน
 การทดลอง หลังการทดลอง คะแนน
 ความฉลาดทางสังคมของนักศึกษา
 ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมสูง
 ขึ้น แต่คะแนนความฉลาดทางสังคมของ
 นักศึกษาในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่ม
 ควบคุม และคะแนนความฉลาดทาง
 สังคมของนักศึกษาในกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้น
 จนถึงเมื่อสิ้นสุดการติดตามผล ส่วนกลุ่ม
 ควบคุม คะแนนความฉลาดทางสังคม
 ของนักศึกษาหลังการทดลองไม่สูงขึ้น
 และอยู่ในระดับคงที่จนถึงเมื่อสิ้นสุดการ
 ติดตามผล

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความฉลาดทางสังคมระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และสิ้นสุดการติดตามผล ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน

ระยะการทดลอง	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value	χ^2
ก่อนการทดลอง	กลุ่มควบคุม - กลุ่มทดลอง	.00	1	.00	.09	.769	.005
	ความคลาดเคลื่อน	.33	18	.02			
หลังการทดลอง	กลุ่มควบคุม - กลุ่มทดลอง	1.55	1	1.55	18.07	.000	.501
	ความคลาดเคลื่อน	1.55	18	.09			
สิ้นสุดการติดตามผล	กลุ่มควบคุม - กลุ่มทดลอง	4.23	1	4.23	81.19	.000	.819
	ความคลาดเคลื่อน	.94	18	.05			

การอภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การศึกษาและพัฒนาความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ภาคใต้ ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัย ตามลำดับดังนี้

1. องค์ประกอบความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ภาคใต้ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านการตระหนักรู้ทางสังคม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ องค์ประกอบด้านการรับรู้ผู้อื่น องค์ประกอบด้านการเข้าใจผู้อื่น และองค์ประกอบด้านการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น องค์ประกอบด้านการรู้คิดทางสังคม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ องค์ประกอบด้านการรู้คิดในพฤติกรรม องค์ประกอบด้านการมีข้อสนเทศทางสังคม และองค์ประกอบด้านการตัดสินใจสภาพการณ์ทางสังคม องค์ประกอบด้านการมีทักษะทางสังคม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ องค์ประกอบด้านการแสดงออกทางอารมณ์ องค์ประกอบด้านการแสดงออกทางสังคม

และองค์ประกอบด้านการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม ผลการศึกษาสอดคล้องกับซิลเวียราและคนอื่นๆ (Silvera; & et al. 2001: 313-319) ที่วิเคราะห์องค์ประกอบความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยทอมโซ จำแนกออกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ กระบวนการของข้อมูลทางสังคม (Social Information Processing) ทักษะทางสังคม (Social Skills) และการตระหนักรู้ทางสังคม (Social Awareness) โดยที่กระบวนการของข้อมูลทางสังคม (Social Information Processing) มีความหมายใกล้เคียงกับการรู้คิดทางสังคม (Social Cognition) โดยคำว่า Cognition หมายถึง ขบวนการรับรู้ประสบการณ์ต่างๆ เพื่อไปประมวลการคิดและนำออกมาใช้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความฉลาด และเป็นการเข้าใจเรื่องเหตุและผล ส่วนคำว่า Information Processing หมายถึง กระบวนการรับรู้ข้อมูล โดยสมองรับข้อมูลใหม่แล้ว

ประยุกต์กับความรู้เดิม เก็บไว้ในความจำ แล้วนำออกมาใช้ ผลจากศึกษายังสอดคล้องกับ การศึกษาของมาร์โลว์ (Marlowe. 1984: 52-58) ที่ทำการศึกษางค์ประกอบของความฉลาดทางสังคม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นลูกจ้างที่อยู่ในโรงพยาบาลจิตเวช พบว่า ความฉลาดทางสังคมประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ ความสนใจและห่วงใยใส่ใจผู้อื่น และความรู้สึกรู้สึกไวต่อการแสดงออกทางอารมณ์ ทักษะสมรรถภาพทางสังคม ความสามารถในการเข้าอกเข้าใจผู้อื่น การแสดงออกทางอารมณ์ ความวิตกกังวลทางสังคม ซึ่งการศึกษางค์ประกอบของมาร์โลว์ใน 5 องค์ประกอบ เมื่อพิจารณารายละเอียดจากความหมายทั้งหมดจะสอดคล้องกับองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบของความฉลาดทางสังคม คือ ความสนใจและห่วงใยใส่ใจผู้อื่นและความรู้สึกรู้สึกไวต่อการแสดงออกทางอารมณ์ และความสามารถในการเข้าอกเข้าใจผู้อื่น หมายถึง การตระหนักรู้ทางสังคม ความวิตกกังวลทางสังคม ส่วนหนึ่งเป็นมิติของการรู้คิดทางสังคม แต่ไม่ชี้ชัดในองค์ประกอบย่อยการมีข้อมูลทางสังคม ส่วนทักษะสมรรถภาพทางสังคม จะมีลักษณะที่สอดคล้องกับ การมีทักษะทางสังคม

2. ระดับความฉลาดทางสังคมในภาพรวมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ภาคใต้ จำนวน 900 คน อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.93 ทั้งนี้ผลการศึกษาระดับความฉลาดทางสังคมของนักศึกษา ภาคใต้ ยังไม่ปรากฏงาน

วิจัยที่ชี้ชัดถึงระดับความฉลาดทางสังคมที่ชัดเจน แต่จากการพิจารณาความหมายของความฉลาดทางสังคมของกรมสุขภาพจิต (กรมสุขภาพจิต. 2554: ออนไลน์) ซึ่งมองความฉลาดทางสังคมว่าเป็นความสามารถของบุคคลในการวางตัว การแสดงท่าที การสร้างสัมพันธภาพ หรือมนุษยสัมพันธ์ การรู้บทบาทหน้าที่ การเข้าสังคม และการพิจารณาองค์ประกอบของความฉลาดทางสังคมที่ผลการศึกษาสอดคล้องกับการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่งในภาคใต้ที่แสดงความคิดเห็นว่า “นักศึกษาส่วนใหญ่แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับธรรมเนียมปฏิบัติและมารยาททางสังคม ได้แก่ การวางตัว แสดงท่าที การรู้บทบาทหน้าที่ การเข้าสังคม การใช้ภาษากาย การเอาใจเขามาใส่ใจเรา รวมถึงระเบียบวินัย เช่น ความตรงต่อเวลา ความซื่อสัตย์ การมีมารยาท เป็นต้น” นอกจากนี้ ในการศึกษาความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของคนไทยรวมทั้งวัฒนธรรมดั้งเดิมของคนไทยด้วย เช่น องค์ประกอบด้านการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง สอดคล้องกับการศึกษาบุคลิกภาพและวัฒนธรรมไทยของยศ สันตสมบัติ (2527: 13) ที่ใช้แบบวัดทางจิตวิทยาแห่งแคลิฟอร์เนีย (California Psychological Inventory) ศึกษาบุคลิกภาพของคนไทย ผลการศึกษาพบ

ว่า บุคลิกภาพของคนไทยมีลักษณะของความทะเยอทะยานพอสมควร แต่มักไม่ค่อยมีความเชื่อมั่นในตนเอง คนไทยมีนิสัยอ่อนน้อม ชอบบอกสังคม ชอบพบปะสังสรรค์และพูดคุยกับคนอื่น แต่ในขณะเดียวกันก็จะรู้สึกเคอะเขินเมื่ออยู่ในหมู่คนแปลกหน้าหรือกลุ่มที่ตัวเองไม่สนิทสนม คนไทยยอมรับสถานภาพและวิถีชีวิตของตนเองที่ถูกกำหนดโดยสังคม แต่ในขณะเดียวกันก็ไม่พอใจในชีวิตของตนเอง มีความวิตกกังวลสูง มีความรับผิดชอบค่อนข้างต่ำ รักสนุก ชอบความสะดวกสบาย ไม่ค่อยมีระเบียบวินัย ทำอะไรตามใจตนเอง โกรธง่ายและจะรู้สึกไม่พอใจเมื่อความต้องการของตนเองถูกขัดขวาง ความรู้สึกไม่พอใจจะถูกเก็บไว้ในไม่แสดงออกมาภายนอก หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากับผู้อื่น คำนี้ถึงหน้าตาและและภาพพจน์ของตนเองมาก คนไทยมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นสูง พยายามทำความเข้าใจกับปัญหาของผู้อื่น ปรับตัวเปลี่ยนแปลงอารมณ์ ความคิดเห็นและเหตุผลให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆได้ดี ความหมายของบุคลิกภาพของคนไทยที่สอดคล้องกับความฉลาดทางสังคม ได้แก่ คนไทยชอบบอกสังคม ชอบพบปะสังสรรค์และพูดคุยกับคนอื่น เป็นลักษณะของการมีทักษะในการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยในระดับสูง คนไทยยอมรับสถานภาพและวิถีชีวิตของตนเองที่ถูกกำหนดโดยสังคม เป็นลักษณะของการมีข้อเสนทางสังคม ซึ่งถ้าหากนักศึกษามีความสามารถในการแสวงหาข้อมูล มีข้อ

เสนทางสังคมที่เพียงพอจะส่งผลให้มีแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ไม่ถูกครอบงำ และสามารถที่จะกำหนดวิถีชีวิตของตนเองได้มากขึ้น คนไทยไม่ค่อยมีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นลักษณะของการแสดงออกทางสังคม ส่วนคนไทยจะรู้สึกเคอะเขินเมื่ออยู่ในหมู่คนแปลกหน้าหรือกลุ่มที่ตัวเองไม่สนิทสนม เป็นลักษณะของการไม่กล้าแสดงออกทางสังคม อีกทั้งคนไทยมีลักษณะนิสัยโกรธง่ายและจะรู้สึกไม่พอใจเมื่อความต้องการของตนเองถูกขัดขวาง ความรู้สึกไม่พอใจจะถูกเก็บไว้ในไม่แสดงออกมาภายนอก หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากับผู้อื่น เป็นการแสดงออกทางอารมณ์ที่ไม่เหมาะสม ซึ่งวัฒนธรรมไทยจะไม่แสดงความรู้สึกที่แท้จริงให้ผู้อื่นรับรู้ คนไทยมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นสูง พยายามทำความเข้าใจกับปัญหาของผู้อื่น แสดงให้เห็นว่า คนไทยมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ปรับตัวเปลี่ยนแปลงอารมณ์ ความคิดเห็นและเหตุผลให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆได้ดี หรือ การตัดสินใจทางสังคม ในองค์ประกอบการตัดสินใจทางสังคม นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยด้านนี้สูง รองจากองค์ประกอบการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม อย่างไรก็ตามการศึกษามหาวิทยาลัยของคนไทย เป็นเพียงการชี้ให้เห็นคุณลักษณะที่เด่นและด้อยเท่านั้น ไม่ได้มีการจัดระดับที่ชัดเจน ผลการศึกษาระดับความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ภาคใต้ยังสอดคล้องกับชว น เพชรแก้ว (2534: 102-106) ที่กล่าวถึงนิสัยและบุคลิก

ทั่วไปของคนไทยในภาคใต้ว่า คนไทยในภาคใต้และบุคลิกของคนไทยในภาคใต้กับคนในภาคอื่นๆ มีลักษณะร่วมกันอยู่มาก เนื่องจากมีความสัมพันธ์กันในการแพร่กระจายหรือมีต้นกำเนิดร่วมกัน แต่จะมีลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพที่เด่นๆ ได้แก่ การพูดจาตอบโต้ตรงไปตรงมา เฉียบแหลม ฉับไว มีเหตุผล ไม่ยอมรับอะไรง่ายๆ ใฝ่ศึกษาหาความรู้ ใจกว้าง รักศักดิ์ศรีพวกพ้องและเครือญาติ ชอบทำตัวเป็นหัวเรือใหญ่ คำนึงถึงผลประโยชน์เฉพาะหน้าและเอาตัวรอดและชอบรวมกลุ่ม และจากการศึกษางานวิจัย เรื่อง ตัวตนของคนใต้ : มุมมองผ่านงานวิจัยหัวเขือกัวชน (อาคม เดชทองคำ. 2546: 33-41) ที่กล่าวถึงอัตลักษณ์ของคนใต้ทางด้านสังคมว่า อุบิสัยใจคอและวิถีทำ วิถีคิด พิจารณาจากการรวมกลุ่มที่เป็นขนาดเล็ก มีเครือญาติเป็นฐานรองรับ การโต้แย้งทางความคิดที่ตรงไปตรงมาและเปิดเผย ไม่ถนอมน้ำใจคู่สนทนา ขาดความคารวะ หยิ่ง ทะนงสูง อ่อนน้อมถ่อมตนต่ำและรักพวกพ้อง รวมทั้งอัตลักษณ์ทางด้านเศรษฐกิจและการเมืองที่ถูกบ่มเพาะจากคนรุ่นเก่า อาจจะส่งผลให้ความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้อยู่ในระดับปานกลาง

3. การเปรียบเทียบความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ภาคใต้ ความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มฝึกอบรมมีความฉลาดทางสังคมสูงขึ้นจากก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มฝึกอบรม และเมื่อสิ้นสุด

สุดการติดตามผลความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาสูงกว่าหลังการเข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มฝึกอบรม แสดงว่า การใช้โปรแกรมกลุ่มฝึกอบรม ส่งผลต่อการพัฒนาความฉลาดทางสังคมของนักศึกษา และมีความคงทนของผลการให้โปรแกรมกลุ่มฝึกอบรมจนถึงเมื่อสิ้นสุดการติดตามผล สอดคล้องกับงานวิจัยของสกล วรเจริญศรี (2550: 197-198) ที่ได้ใช้โมเดลกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนวัยรุ่น กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรมมีทักษะชีวิตเพิ่มขึ้น และเช่นเดียวกับธนวัฒน์ ภมรพรอนันต์ (2551: 122-124) ได้ใช้โมเดลการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการทำงานเป็นทีมของพนักงาน บริษัท โตโยต้า เค. มอเตอร์ ผู้จำหน่ายโตโยต้า จำกัด ฝ่ายบริการ กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทักษะการทำงานเป็นทีมสูงขึ้น

การที่นักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคมมีความฉลาดทางสังคมสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากว่า โปรแกรมกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น ผู้วิจัยใช้โปรแกรมกลุ่มฝึกอบรมที่ใช้ทฤษฎีและเทคนิคในการให้คำปรึกษา ด้วยการบูรณาการจากหลากหลายทฤษฎี และการเลือกใช้ทฤษฎีแต่ละทฤษฎี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดที่สำคัญของทฤษฎี ศึกษาเป้าหมาย เทคนิค ของทฤษฎีที่สามารถพัฒนาองค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

ในการปฐมนิเทศหรือการเปิดกลุ่ม ผู้วิจัยใช้แนวคิดของการสร้างสัมพันธภาพ เพื่อให้สมาชิก

กลุ่มรู้จักผู้นำกลุ่มและรู้จักสมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ เป็นการสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยกับสมาชิกกลุ่มและระหว่างสมาชิกกับสมาชิกเอง ทักษะสำคัญที่ผู้วิจัยใช้ คือ ทักษะการเอื้ออำนวย สถานที่ในการจัดกลุ่มฝึกอบรม ผู้วิจัยเลือกใช้ห้องให้คำปรึกษาของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งเป็นห้องที่มีบรรยากาศดีและมีความเหมาะสม มีเครื่องปรับอากาศ มีชั้นวางเอกสารเพื่อการอ่าน ในขณะที่สมาชิกกลุ่มอยู่ในช่วงการรอความพร้อมการเข้าร่วมกลุ่ม การจัดที่นั่ง ผู้วิจัยใช้การจัดที่นั่งแบบเกือกม้า เนื่องจากเป็นวิธีที่จะช่วยให้กลุ่มเกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อสมาชิก และเหมาะสำหรับการฝึกทักษะในการพัฒนาแต่ละองค์ประกอบของความฉลาดทางสังคม การเปิดกลุ่ม (Open the Group) เพื่อให้มีเป้าหมายและโครงสร้างของกลุ่มที่ชัดเจน ผู้วิจัยเน้นบรรยากาศที่สร้างความรู้สึกลดตึงเครียดทางอารมณ์ของสมาชิก ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมและเน้นบรรยากาศของกลุ่มที่มีจุดมุ่งหมายร่วมกัน มีการแนะนำตนเอง มีการสร้างการเชื่อใจผู้เข้าร่วมฝึกอบรมกลุ่ม และการกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมกลุ่ม ซึ่งในการพัฒนาความฉลาดทางสังคมตามโปรแกรมที่กำหนดไว้ นั้น ผู้วิจัยชักจูงให้สมาชิกกลุ่มเห็นความสำคัญและคำนึงถึงประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง ผู้วิจัยใช้ทักษะการให้คำปรึกษาเบื้องต้น ซึ่งเป็นเทคนิคพื้นฐานของการให้คำปรึกษากลุ่ม ใช้เอกสารประกอบการอบรม เรื่องความฉลาดทางสังคม ทำให้สมาชิกกลุ่มเข้าใจความหมายของความฉลาดทางสังคม คุณลักษณะของความฉลาดทางสังคม และเป็นอย่างดี จากการที่สมาชิกกลุ่มไม่เคยมีความรู้ หรือแม้กระทั่งได้ยินคำว่าความฉลาดทางสังคมมาก่อน อีกทั้งทำให้สมาชิกกลุ่มเข้าใจและตระหนักที่จะพัฒนาความฉลาดทางสังคมของ

ตนเอง ดังที่สมาชิกแสดงความคิดเห็นว่า “ยินดีและดีใจที่ได้เข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม”

การพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม ผู้วิจัยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม ซึ่งมีเป้าหมายที่ช่วยสมาชิกกลุ่มจัดพฤติกรรมที่ผิดพลาด ช่วยให้สมาชิกกลุ่มเรียนรู้รูปแบบ พฤติกรรมใหม่จากการเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น เทคนิคที่ใช้ได้แก่ เทคนิคการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออก บทบาทสมมุติ และการเสริมแรงทางสังคม การเติมเต็มการอภิปรายกลุ่มของผู้วิจัย การเล่าประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นส่งผลให้สมาชิกกลุ่มได้เห็นแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบวิเคราะห์สัมพันธ์ภาพที่ผู้วิจัยใช้ ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มวิเคราะห์รูปแบบการใช้เวลาของตนเองตามทฤษฎี และการวิเคราะห์ตนเอง รวมทั้งการใช้เอกสารประกอบการฝึกอบรม การแสดงบทบาทสมมุติในการการเริ่มต้นพูดคุยกับคนแปลกหน้าของสมาชิกกลุ่มและการให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ของผู้วิจัย ทำให้สมาชิกกลุ่มมั่นใจที่จะนำสิ่งที่ได้จากการฝึกในกลุ่มไปใช้ในชีวิตจริง รวมทั้งการระดมพลังสมอง ทำให้สมาชิกกลุ่มได้ร่วมคิด และวิเคราะห์ตนเอง และมีข้อสรุปร่วมกันนำไปสู่การพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมของสมาชิก ตั้งแต่การเริ่มต้นสร้างความสัมพันธ์และการดำรงไว้ซึ่งสัมพันธ์ภาพ

การพัฒนาการแสดงออกทางสังคม ผู้วิจัยประยุกต์ใช้ทักษะการให้คำปรึกษาเบื้องต้น เทคนิคที่ใช้ได้แก่ เทคนิคการฟังอย่างตั้งใจ และการแสดงพฤติกรรมใส่ใจ ผู้วิจัย ใช้ใบงานเพื่อการฝึกทักษะการฟัง และเอกสารประกอบการอบรม เรื่อง การฟัง และการแสดงพฤติกรรมใส่ใจ เป็นการมุ่งให้สมาชิกกลุ่มพัฒนาตนเองด้านการฟังอย่างตั้งใจ

รวมทั้งการใส่ใจในการฟังทั้งการแสดงท่าทาง การประสานสายตา ฟีกการผงกศีรษะ การสัมผัส การฝึกทักษะทำให้สมาชิกกลุ่มได้เรียนรู้สิ่งที่ไม่เคยคิดว่า การฟังอย่างตั้งใจมีลักษณะอย่างไร และผู้วิจัยเลือกใช้ทฤษฎีการวิเคราะห์สัมพันธภาพ เนื่องจากการต้องการเน้นการสื่อสารและการแสดงออก เทคนิคที่ใช้ ได้แก่ การวิเคราะห์การสื่อสารสัมพันธระหว่างบุคคล ช่วยให้สมาชิกเป็นอิสระจากบทชีวิตและการเล่นเกม ในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทำทนายสมาชิกกลุ่มให้ตรวจสอบซ้ำการตัดสินใจที่ผ่านมา และตัดสินใจใหม่ด้วยการตระหนักรู้ เน้นการสื่อสารตรงไปตรงมา การสื่อสารโดยใช้ภาษาท่าทางและภาษาถ้อยคำ ด้วยภาษาท่าทางที่มั่นใจ ชัดเจน และไม่มีความขัดแย้ง การวิเคราะห์โครงสร้างบุคลิกภาพ ผู้วิจัยอาศัยถึงการสื่อสารแบบสอดคล้องกัน การสื่อสารแบบขัดแย้ง และการสื่อสารแบบซ่อนเร้น ให้สมาชิกกลุ่มดูเป็นตัวอย่าง และแบบประเมินพฤติกรรมที่เรียกว่า พฤติกรรมเป็นพิษ ส่งผลให้สมาชิกกลุ่มเข้าใจการแสดงออกของตนเองมากยิ่งขึ้น และการวิเคราะห์โครงสร้างบุคลิกภาพ เป็นการให้สมาชิกกลุ่มเข้าใจโครงสร้างบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลมากขึ้น

การพัฒนาการรับรู้ผู้อื่นและการเข้าใจผู้อื่น ผู้วิจัยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ ซึ่งเป้าหมายของทฤษฎีนี้ตามแนวคิดของคอเรีย (2008: 295-297) ที่กล่าวถึงหลักพื้นฐานอยู่ที่การตระหนักรู้ตนเอง เป็นกระบวนการที่บุคคลสังเกตพบ และมีความรู้สึกตัวได้ในขณะนั้น เป็นการตระหนักรู้ต่อความคิด ความรู้สึกทางอารมณ์และการกระทำ รวมทั้งสภาวะความรู้สึกทางกายจากสิ่งทีกระทบหรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางสรีระ การรับรู้ทั้งการได้ยิน สายตา และการสัมผัสเป็นกระบวนการรับรู้ความรู้สึกของ

ตนเองทั้งมวลที่ระบุดึงประสบการณ์ในขณะนั้นของบุคคล ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ให้ ความสนใจต่อภาษา รูปแบบการแสดงออกของ ความรู้สึก ความคิด และเจตคติของบุคคล รวมทั้ง การให้ความสนใจสาระที่อยู่เบื้องหลังคำพูด เช่น น้ำเสียง ความดังของเสียง ความเร็วของการพูด บุคคลได้ตระหนักต่ออารมณ์ความรู้สึกของตนเอง การประยุกต์ใช้ทฤษฎีทำให้สมาชิกกลุ่มเกิดการฝึก และพัฒนาการรับรู้และการเข้าใจผู้อื่น การใช้ทักษะให้คำปรึกษาเบื้องต้น ผู้วิจัยฝึกให้สมาชิกกลุ่มฝึกรวม ฝึกการแสดงพฤติกรรมใส่ใจ การฟังอย่างตั้งใจ เอกสารประกอบการฝึกรวม เรื่อง การสื่อสารด้วยภาษาท่าทาง เป็นการทำให้สมาชิกกลุ่มเห็นความสำคัญในการใช้ ภาษากายที่ แสดงออกทางสีหน้า ได้แก่ แววตา ริมฝีปาก และ ความหมายที่แสดงด้วยท่าทาง บทบาทสมมติ เรื่อง การแสดงอารมณ์ต่างๆทำให้สมาชิกกลุ่มเข้าใจ อารมณ์ของบุคคลได้ดีขึ้น ทั้งหมดจากการพัฒนา ด้วยเทคนิคการให้คำปรึกษา เทคนิคในการฝึกรวม ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เข้าร่วมกลุ่มฝึกรวม คือ การนำไปสู่การรับรู้และเข้าใจผู้อื่น

การพัฒนาการแสดงออกทางอารมณ์ ผู้วิจัยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบ เหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม เพื่อให้สมาชิกกลุ่ม เข้าใจอารมณ์รูปแบบต่างๆ ใช้เหตุผลเพื่อ เปลี่ยนแปลงความเชื่อ ซึ่งสามารถทำให้ แสดงอารมณ์ได้เหมาะสมยิ่งขึ้น การให้สมาชิกกลุ่ม ได้รู้จักรูปแบบของอารมณ์ จะส่งผลให้บุคคลแสดง อารมณ์ที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ ในการ พัฒนาการแสดงออกทางอารมณ์ ผู้วิจัยกำหนดจุด มุ่งหมายให้บุคคลเรียนรู้การควบคุมอารมณ์ เพราะ ว่าการที่บุคคลจะประสบความสุขหรือความสำเร็จ ในชีวิต ถ้าไม่รู้จักควบคุมอารมณ์แล้ว เมื่อมี เหตุการณ์ใด ๆ เกิดขึ้น จะไม่สามารถปรับตนให้

เหมาะสมกับสถานการณ์นั้นๆ ได้ บางคนอาจจะควบคุมอารมณ์ของตนเองด้วยการสกดกั้นไว้ไม่แสดงออก วิธีนี้อาจจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตได้ การควบคุมอารมณ์จึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต บุคคลที่รู้จักควบคุมอารมณ์จะก่อให้เกิดผลดี เช่น ทำให้เป็นคนมีบุคลิกภาพดี สามารถแสดงออกทางพฤติกรรมได้เหมาะสม ทำให้เป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์ดี การแสดงออกทางอารมณ์ที่เหมาะสมจะช่วยสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่นได้เหมาะสม ทำให้เป็นผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาที่ดี ผู้บริหารที่รู้จักวิธีการควบคุมอารมณ์จะช่วยให้การบริหารงานเป็นไปด้วยความราบรื่น งานมีประสิทธิภาพ ทำให้เป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ เป็นการแสดงออกทางอารมณ์ให้เหมาะสมกับวัย ทำให้เป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตดี ผู้ที่รู้จักวิธีการควบคุมอารมณ์จะรู้จักหาวิธีการระบายออกของอารมณ์ที่เหมาะสม ส่วนในงานการประเมินตนเองเกี่ยวกับความเชื่อที่ไม่สมเหตุผล สมาชิกกลุ่มมีความคิดเห็นว่า “จากแบบประเมินทำให้รู้สึกว่าการเชื่อที่ไม่สมเหตุผลทั้งหมดทำให้คนเป็นทุกข์ ถ้าเราเปลี่ยนความเชื่อเสียบ้างความทุกข์ก็คงน้อยลง”

การพัฒนาการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ผู้วิจัยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง เทคนิคที่ใช้ได้แก่ การฟังอย่างเห็นอกเห็นใจ การอธิบายความรู้สึกและความเห็นใจ การให้กำลังใจ (Supporting) เทคนิคที่สำคัญ คือ ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง เป็นคุณลักษณะของผู้นำกลุ่มที่นำมาใช้ในกลุ่ม ผู้วิจัยนำแนวคิดมาปรับใช้เพื่อให้สมาชิกกลุ่มพัฒนาตนเองเพื่อการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นอย่างแท้จริง เป็นการทำความเข้าใจด้วยความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงกรอบแห่งการรับรู้ที่เป็นความคิดค่านึงภายในจิตใจของผู้อื่น บุคคลจะแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ก็ต่อเมื่อมี

การรับรู้ได้อย่างถูกต้องถึงความรู้สึก และความหมายในสิ่งที่ผู้อื่นกำลังประสบอยู่ ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อผู้อื่นอย่างถูกต้องทั้งทางด้านความคิด อารมณ์ความรู้สึก และสัมพันธภาพ ในปัจจุบันขณะ เป็นตัวชี้วัดที่ทรงพลังสำหรับความสัมพันธ์ สอดคล้องกับคำกล่าวของโรเจอร์ (โรเจอร์; อ้างอิงจาก คอเรีย. 2008: 252) ที่นิยาม การเห็นอกเห็นใจว่า เป็นความสามารถที่จะมองเห็นโลกของบุคคลอื่นด้วยการเข้าใจความรู้สึกภายในของบุคคลนั้น การพัฒนาการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ผู้วิจัยใช้ การให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ ร่วมด้วย โดยใช้เทคนิค การใช้จินตนาการ การเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตจริง และการฝึกการแสดงความรู้สึก ในการเริ่มต้น ในการพัฒนาการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มชมวีดิทัศน์ ที่เป็นเรื่องสะท้อนใจที่เกิดขึ้นกับตัวละครที่เป็นนักเรียนที่ประสบกับปัญหาความยากลำบาก ทำให้สมาชิกกลุ่มต้องหลั่งน้ำตาด้วยความเห็นอกเห็นใจ ทำให้การสอน การฝึก และการสาธิตในกลุ่มเป็นไปได้ดีมาก ส่งผลให้สมาชิกพร้อมที่จะพัฒนาตนเองด้านการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมากขึ้น

การพัฒนาการรู้คิดในพฤติกรรม ผู้วิจัยประยุกต์ใช้ ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบรู้คิด เทคนิคที่ใช้ ได้แก่ เทคนิคทางความคิด เทคนิคนี้เน้นความสำคัญของระบบของความเชื่อ และความคิดในการเป็นตัวกำหนดความรู้สึกและพฤติกรรมของสมาชิกกลุ่ม ประเด็นที่สำคัญของการให้คำปรึกษาแบบรู้คิด คือ การทำความเข้าใจกับความเชื่อของบุคคลที่ได้ถูกบิดเบือน และการใช้เทคนิคในเปลี่ยนแปลงความคิดที่ไม่เหมาะสมนั้นๆ ในขณะเดียวกันก็หมายถึงรวมถึง ความรู้สึกและพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ด้วย ซึ่งข้อผิดพลาดของการคิด หรือการบิดเบือนความคิด ซึ่งซิแมนสกา และ ปาล์มเมอร์ (Szymanska & Palmer, 2000)

ได้จำแนกความผิดพลาดในการคิดว่า เกิดจากการด่วนสรุป/การเดาใจ การสรุปเหตุการณ์เข้าหาตนเอง การสรุปแบบเหมารวม การคาดคะเนแบบหมอดู การให้เหตุผลโดยการอิงอารมณ์ การตีตรา การขยายจนเกินจริง การคิดแบบสุดโต่งหรือไม่เลย ทั้งหมดนี้ผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการรู้คิด ในกระบวนการให้คำปรึกษา การให้ความใส่ใจเป็นการทำให้ได้รับรู้ความคิดของแต่ละบุคคลที่อาจไม่ตระหนักของระบบความเชื่อ การสอนและการช่วยให้สมาชิกกลุ่มเข้าใจความเชื่อที่บิดเบือน ตลอดจนการแนะนำวิธีการต่างๆ สำหรับการเปลี่ยนความเชื่อเหล่านั้น และให้สมาชิกกลุ่มดำเนินการโดยนำไปปฏิบัติเป็นทางเลือกใหม่ต่อวิธีการเดิมของการแก้ปัญหาที่เคยเกิดขึ้น และเป็นการส่งเสริมการคิด การตีความในสภาพการณ์ต่างๆ ตลอดทั้งการหาเหตุผล ความสมเหตุสมผล ในการรู้คิดทางพฤติกรรม ใบบางที่สมาชิกกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์ สมาชิกใช้การสนใจ การใส่ใจ การสังเกต และเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้บุคคลทำความเข้าใจในพฤติกรรมของผู้อื่น เพราะการใส่ใจ เป็นการจดจ่ออยู่กับข้อมูลที่มากกระตุ้นเพื่อรับข้อมูลเข้ามาอยู่ในระบบสัมผัส (Sensory Memory)

การพัฒนาการตัดสินใจสภาพการณ์ทางสังคม ผู้วิจัยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม เทคนิคที่ใช้ ได้แก่ การแสดงบทบาทสมมติ การให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม มีเป้าหมาย เพื่อให้สมาชิกกลุ่มจัดพฤติกรรมที่ผิดพลาด ช่วยให้สมาชิกกลุ่มเรียนรู้รูปแบบพฤติกรรมใหม่ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถนำพฤติกรรมใหม่ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ การแสดงบทบาทสมมติตามสถานการณ์ จะเป็นการเรียนรู้จากตัวแบบ คือ การที่ผู้วิจัยได้แสดงบทบาทสมมติในสถานการณ์ต่างๆ สมาชิกกลุ่มอาจจะแสดงเป็น

บทบาท หรือเป็นใครคนหนึ่งในชีวิตของตัวสมาชิกกลุ่ม บ่อยครั้งที่วิธีการนี้ใช้เป็นวิธีการที่ช่วยเหลือสมาชิกกลุ่มให้มีทักษะต่างๆ เพิ่มขึ้นและการกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมที่จะช่วยเพิ่มความสำเร็จให้ดีขึ้น บทบาทสมมติ ในการให้คำปรึกษาประกอบด้วย การมีปฏิสัมพันธ์ที่แตกต่างกันหลากหลาย ในการสมมติการสนทนาระหว่างผู้รับคำปรึกษากับบุคคลอื่น การให้ผู้รับคำปรึกษาได้ฝึกปฏิบัติการสังเกตพฤติกรรมใหม่ๆจะเป็นการทำให้การสังเกตพฤติกรรมใหม่นั้นมีความมั่นคงมากขึ้น การพัฒนาการมีข้อเสนอเทศทางสังคม ผู้วิจัยประยุกต์ใช้วิธีการให้คำปรึกษาเชิงการศึกษาและจิตวิทยา เพราะการให้คำปรึกษาเชิงการศึกษาและจิตวิทยา เป็นกลยุทธ์ที่เน้นในการสอนให้ความรู้ที่ช่วยให้กลุ่มผู้เข้ารับการอบรมเกิดการควบคุมตนเองในการกระทำ การนำทฤษฎีการให้คำปรึกษาเชิงการศึกษาและจิตวิทยาใช้กับวัยรุ่น จะเน้นการกระตุ้นให้วัยรุ่นเรียนรู้ข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ ตลอดจนการให้ความรู้ด้านส่วนบุคคล และการถ่ายทอดประสบการณ์ต่างๆ (Geldard; & Geldard. 1999: 183-205) การใช้แบบประเมินและการใช้การวิเคราะห์ตนเอง ถือเป็นส่วนหนึ่งของการเข้าถึงข้อเสนอเทศทางสังคม แต่เป็นเพียงแค่ส่วนหนึ่งเท่านั้น สมาชิกกลุ่มจะได้รับข้อเสนอเทศที่เกี่ยวข้องกับการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมมารยาทในสังคม อันจะนำไปสู่การปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเอง การอภิปรายกลุ่ม เรื่องข้อเสนอเทศทางสังคม และการแสวงหาข้อเสนอเทศทางสังคม จะทำให้สมาชิกได้มีแนวทางในการพัฒนาการมีข้อเสนอเทศที่จำเป็นในสังคมเพิ่มมากขึ้น

ในการพัฒนาองค์ประกอบของความฉลาดทางสังคมทั้งหมด นอกจากนั้นทฤษฎีการให้คำปรึกษา เป็นสิ่งที่ช่วยในการอธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นใน

สัมพันธ์ภาพของการให้คำปรึกษา และช่วยให้ผู้วิจัยทำนายนการประเมินผลและการปรับปรุงผลของการให้คำปรึกษาแล้ว ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีเป็นกรอบแนวคิด (Framework) สำหรับการสร้างการสังเกตแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Observations) เกี่ยวกับการให้คำปรึกษา (Thompson. 2003: 3; citing Brammer; & Shostrom. 1977: 28) ทฤษฎีการให้คำปรึกษาเป็นสาระที่มีการบูรณาการจากแนวความคิดหรือเนื้อหาที่เกิดจากการบูรณาการของศาสตร์หลาย ๆ ศาสตร์ ได้แก่ ด้านจิตวิทยา ด้านสังคมวิทยา ด้านมานุษยวิทยา ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐศาสตร์ และด้านปรัชญา รวมถึงการที่ได้จากผลการวิจัยหรือข้อมูลที่เกิดจากสภาพการณ์ของการปฏิบัติการ สำหรับแนวคิดทางด้านจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับมุมมองที่มีต่อพื้นฐานธรรมชาติของมนุษย์ (Nature of Human) นำไปสู่การพัฒนาบุคลิกภาพและเป็นแนวทางที่นำไปสู่การพัฒนาตนเอง

การยุติกลุ่ม ผู้วิจัยมุ่งให้ความสำคัญในการยุติของกลุ่มฝึกอบรม และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง การรักษาไว้ ตลอดจนการพัฒนาความฉลาดทางสังคมในแต่ละองค์ประกอบที่ได้เรียนรู้จากกลุ่มให้นำไปสู่การประยุกต์ใช้ได้จริงภายนอกกลุ่ม สิ่งสำคัญผู้วิจัยจะช่วยให้สมาชิกจัดการกับความรู้สึก ที่กังวลภายในกลุ่ม ยิ่งไปกว่านั้นผู้วิจัยมุ่งให้ความสำคัญในเรื่องของการให้สมาชิกได้เรียนรู้ความฉลาดทางสังคมในแต่ละองค์ประกอบที่มีเหมาะสมในกลุ่ม เป็นการทำให้สมาชิกมั่นใจได้ว่าจะมีความรู้ความเข้าใจที่พอเพียงที่จะนำพาพฤติกรรมตนเองไปสู่การใช้ความฉลาดทางสังคมในขอบข่ายอื่น ๆ ได้ การช่วยให้สมาชิกในการประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเอง การพัฒนาแผนการปฏิบัติสำหรับการดำรงไว้และการ

พัฒนาตนเอง รวมถึงการคาดการณ์ถึงความล้มเหลวในกรณีที่ไม่ได้ผล และความเหมาะสมต่าง ๆ และในการยุติกลุ่มฝึกอบรม ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มฝึกอบรมวางแผน (Planning) และการทำสัญญาผูกมัด (Commitment) เพื่อการพัฒนาความฉลาดทางสังคมของตนเอง ตามองค์ประกอบที่ได้เรียนรู้ให้กำลังใจให้กำลังใจและแรงเสริมแก่สมาชิกกลุ่มฝึกอบรมเพื่อเป็นแรงผลักดันให้สมาชิกกลุ่มฝึกอบรมมั่นใจในการนำความรู้และทักษะต่างๆไปใช้ในการพัฒนาตนเอง

นอกจากนี้ เทคนิคทางจิตวิทยานับเป็นส่วนสำคัญที่จะพัฒนาองค์ประกอบของความฉลาดทางสังคมเช่นเดียวกัน การเลือกใช้เทคนิคที่หลากหลาย ผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียดของแต่ละเทคนิค ได้แก่ วัตถุประสงค์ วิธีการ เพื่อความเหมาะสมในการพัฒนาองค์ประกอบของความฉลาดทางสังคมในแต่ละองค์ประกอบ เทคนิคในการฝึกอบรมก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้วิจัยนำมาประยุกต์ใช้ครอบคลุมในการพัฒนาความฉลาดทางสังคมในแต่ละองค์ประกอบเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ผลการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ดังนี้

1.1 ผลจากการศึกษาองค์ประกอบของความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ภาคใต้ สามารถยืนยันได้ว่า เป็นองค์ประกอบของความฉลาดทางสังคม ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถใช้ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมหรือพัฒนาให้นักศึกษา หรือวัยรุ่น ให้มีคุณลักษณะตามองค์ประกอบของความฉลาดทางสังคมได้

- 1.2 ระดับความฉลาดทางสังคมของนักศึกษา
ในสถาบันอุดมศึกษา ภาคใต้ อยู่ในระดับ
ปานกลาง ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถใช้ข้อมูล
เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความ
ฉลาดทางสังคมให้สูงขึ้นได้
- 1.3 ผลจากใช้โปรแกรมกลุ่มฝึกอบรมเพื่อ
พัฒนาความฉลาดทางสังคม สามารถนำไป
พัฒนาความฉลาดทางสังคมของ
นักศึกษาได้ โดยผู้ที่ใช้โปรแกรมกลุ่ม
ควรเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
ทฤษฎีการให้คำปรึกษาต่างๆ รวมถึงการ
ได้รับการฝึกปฏิบัติมาเป็นอย่างดี เพื่อ
เสริมสร้างประสบการณ์ในการฝึกอบรม
ก่อนที่จะนำไปประยุกต์ใช้ตามความ
เหมาะสมขององค์ประกอบความฉลาด
ทางสังคม
2. **ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป**
- 2.1 ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการติดตาม
ผลความฉลาดทางสังคมทุก 3 เดือน หรือ
6 เดือน เพื่อจะได้ทราบว่าความฉลาด
ทางสังคมของนักศึกษามีการ
เปลี่ยนแปลงในทิศทางใด
- 2.2 ควรศึกษาความฉลาดทางสังคมกับกลุ่ม
ประชากรอื่นๆ ได้แก่ วัยรุ่นในระดับ
มัธยมศึกษา ผู้ใหญ่วัยทำงาน ตลอดจน
ควรศึกษาความฉลาดทางสังคมของ
บุคคลในสาขาอาชีพต่างๆ เช่น ผู้จัดการ
นักบริหาร นักการเมือง เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต. (2554). *คลังความรู้ทางวิชาการด้านสุขภาพจิตและจิตเวช*.
สืบค้นเมื่อ 3 สิงหาคม 2554. จาก www.klb.go.th.
- คมเพชร ฉัตรศุภกุล. (2546). *กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.
- ชวน เพชรแก้ว. (2534). *นิสัยและบุคลิกภาพของชาวใต้ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนา*.
พินบ้านพื้นเมืองถิ่นไทยทักษิณ. กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2544). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ:
เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ธัญญา ผลอนันต์, และจุไรพร วิสุทธิกุลพานิชย์. (2551). *ใช้หัวก่อน*. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์ขวัญข้าว'94.
- พสุ เตชะรินทร์. (2549). *ความฉลาดทางสังคม*. สืบค้นเมื่อ 30 กันยายน 2552.
จาก <http://www.nidambe11.net/ekonomiz/2006q4/2006dec05p6.htm>.
- ยุทธ ไกรวรรณ. (2545). *พื้นฐานการวิจัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ. (2543). *การวัดผลการเรียนรู้*. พิมพ์ครั้งที่ 2: กรุงเทพฯ:
ชมรมเด็ก.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538). *ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย: เรื่องง่ายๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้*.
ข่าวสารวิจัยการศึกษา. 18(3), 8-11.
- สุภมาส อังสุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ, รัชนีกุล ภิญโญภาณุวัฒน์. (2552). *สถิติวิเคราะห์สำหรับ
การวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ เทคนิคการใช้โปรแกรม RISREL*. กรุงเทพฯ:
มิชชั่นมิเดีย.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2552*. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. มปป.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). *สถิติอุดมศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 7 กรกฎาคม 2552.
จาก <http://www.mua.go.th>.
- อาคม เดชทองคำ. (2546). *ตัวตนของคนใต้ มุมมองผ่านงานวิจัยหัวเขือกัวชน*. *วารสารปาริชาติ*.
15(2), 33-42.
- Albrecht Karl. (2006). *Social Intelligence: The New Science of Success*.
San Francisco: Jossey-Bass A Wiley Imprint.
- Buzan Tony. (2002). *The Power of Social Intelligence*. London: Martins. Ltd.
- Geldard, Kathryn; & Geldard, David. (1999). *Counseling Adolescents:
The Pro-Active Approach*. London: Sage Publications.

- Goleman, Daniel. (2006). *Social Intelligence : The New Science of Human Relationship*.
New York: Arrow bo139,237 oks.
- John F. Kihlstrom, & Nancy cantor. (2000). *Handbook of Intelligence*.
Cambridge University Press.
- Kosmitzki, C. & John, O.P. (1993). The implicit use of explicit conceptions of
social intelligence. *Personality and Individual Differences*, 15, pp.11-23.
- Marlowe, Jr. (1986). Social Intelligence: Evidence for Multidimensionality and
Construct Independence. *Journal of Educational Psychology*. 78, pp.52-58.
- Nelson-Jones, Richard. (1992). *Group Leadership: A Training Approach*.
California: Brook/Cole.
- Stevens, James. (1996). *Applied Multivariate Statistics for the Social Sciences*.
New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Szymanska, K., and Palmer, S. (2000). *Cognitive Counseling and Psychotherapy*.
Thousand Oaks, CA : SAGE.
- Thompson A. Rosemary. (2003). *Counseling Techniques: Improving Relationships
with Others, Ourselves, Our Families and Our Environment*. 2nd ed.
New York: Brunner-Rutledge.
- Vasilova K., Vyrost J. (2004). *Solving Interpersonal Situation as The Indicator
Of Social Intelligence*. *Studia Psychologica*. 46, pp. 279-285.